

Brčko, 21.9.2023.

Završena studijska posjeta "Razmjena iskustava i dobrih praksi sa sličnim poslovnim centrima i inkubatorima"

Članovi i članice Projektnog i Prekograničnog savjetodavnog tima na projektu NESESER (Newly established Start-up Enterprise SERvices) boravili su u periodu od 11. do 15. septembra 2023. godine u BiH, Hrvatskoj i Srbiji u okviru studijske posjete "Razmjena iskustava i dobrih praksi sa sličnim poslovnim centrima i inkubatorima". Riječ je o projektu koji se realizuje u okviru IPA programa Prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina koji sufinasira Evropska unija, a realizuju Razvojno-garantni fond Brčko distrikta BiH, Grad Loznica i Institut za razvoj i inovacije – IRI, dok je ugovorno tijelo Ministarstvo finansija – Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije.

Prema riječima zajedničke projektne menadžerice Indire Muharemović bila je ovo prilika da se 15 učesnika i učesnica putovanja upoznaju s radom nekih od najuspješnijih poslovnih centara i inkubatora u Mostaru, Banja Luci, Osijeku, Vinkovcima i Novom Sadu.

"Studijsko putovanje započeli smo posjetom Tehnološkom parku INTERA Mostar čije nas je rukovodstvo upoznalo sa svojom djelatnošću rada. Kažu da funkcionišu po principu da se finansiraju u prosjeku od 60% prodajom shodno komercijalnim uslugama i 40% finansiranjem od strane projekata. U usluge koje primaju za kompanije čine: obuke za upravljanje CNC mašinama, izdavanje coworking prostora, edukacije i slično. Industrije i djelatnosti na koje je stavljen fokus su tehnološke djelatnosti, kao i dio tehnoloških koji je srođan IT industriji i digitalnom marketing", pojasnila je zajednička menadžerica Muharemović.

Prema njenim riječima studijsko putovanje nastavljeno je posjetom Inovacionom centru ICBL Banja Luka, koji je registrovan kao fondacija i funkcioniše kao krovna organizacija sa sistemom dvojnog knjigovodstva. Finansiranje dobija od tri strane: Vlade Republike Srpske, Grada Banja Luka i samofinansiranjem od strane centra. Procenat finansiranja Vlade i Grada Banja Luka iznose do 45%, dok su ostali prihodi od kojih se finansiraju sopstveni i to u vidu usluga koje se naplaćuju kroz neformalne edukacije, organizovanje događaja i konferencija i projektni menadžment. Edukacije koje održavaju su na teme ženskog preduzetništva, digitalnog marketinga, agilnog menadžmenta, B2B-a, finansijskog inkubatora, IT prekvalifikacija, poslovнog planiranja, te, influenser marketinga koji tek treba da se uvede u praksu.

Tokom studijske posjete upriličen je obilazak Poduzetničkog inkubatora BIOS Osijek, koji je registovan kao društvo sa ograničenom odgovornošću, ali opremljen kompletno iz fondova Evropske unije. Usluge koje pruža inkubator, sa kapacitetom od 100 korisnika, su sledeće: izdavanje prostora, usluge savjetovanja i poslovno planiranje, podrška IT sektora, iznamljivanje coworking prostora, te razne usluge u inovacionom laboratoriju svojim stanařima. Učesnici i učesnice studijske posjete upoznali su se s uslugama koje ovaj inkubator pruža svojim stanařima i u domeni nižih troškova, subvencionisanja cijene zakupa i podrške razvoju tehnoloških rješenja. Posjeta Poduzetničkom inkubatoru Vinkovci, koji je registovan kao društvo sa ograničenom odgovornošću funkcioniše uglavnom tako što se finansira od strane Grada Vinkovaca. Osim izdavanja prostora po jako prihvatljivim uslovima, zaduženi su za održavanje raznih edukacija i implementaciju raznih projekata. Djelatnosti kojima se bave stanaři su iz oblasti projektiranja, digitalnog marketinga, građevinarstva, alternativne medicine i IT industrije. Udio u inkubatoru je 12 preduzetnica i 17 preduzetnika.

Na kraju studijskog putovanja učesnici i učesnice su se upoznali s radom Poslovnog inkubatora Novi Sad, koji je osnovan kao neprofitna organizacija, a čije finansiranje podrazumijeva pokriće operativnih troškova iz javnih sredstava. Ovaj inkubator stanařima pruža korišćenje prostora, konsalting, usluge knjigovodstvene agencije, pravne savjete, predinkubacija, usmjeravanje na druge programe.

Sumirajući kompletno studijsko putovanje menadžer za razvoj projekata Siniša Borota istaknuo je da je studijska poseta bila vrlo efektivna i od veliko značaja za članove projektnog tima. Posebno je naveo da su stečene vještine i razmjena znanja od strane predstavnika poslovnih inkubatora bila ključna za uspostavljanje osnove za buduće formiranje dva poslovna inkubatora, jedan u Brčko distriktu BiH i drugi u Gradu Loznici.

“Svaki predstavnik poslovnog inkubatora je članove projektnog tima edukovao na koje sve načine različite vrste poslovnih inkubatora iz odabranih lokacija su formirani i funkcionišu kao organizacija. Novostečena znanja koja do sada članovi projektnog tima nisu posedovali se, između ostalog, ogledaju u upoznavanju sa različitim vrstama usluga koje poslovni inkubatori pružaju svojim stanařima i drugim zainteresovanim stranama. Ocenjuje se uspešnost studijske posete i na osnovu primera dobre prakse stečene su sve potrebne kompetencije za formiranje poslovnih inkubatora na odabrane dve lokacije”, poručio je Borota.

Projekat sufinansira Evropska unija

Институт за
РАЗВОЈ И
ИНОВАЦИЈЕ

12.9.2023. Posjeta INTERA Tehnološkom parku

13.9.2023. Posjeta Inovacionom centru ICBL Banja Luka

13.9.2023. Posjeta Poduzetničkom inkubatoru BIOS Osijek

13.9.2023. Posjeta Poduzetničkom inkubatoru Vinkovci

14.9.2023. Posjeta Poslovnom inkubatoru Novi Sad